

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sortes, Qvibvs, Ne Temere Cadant, Temperandis; Vel, Si
Temere Dvcvntvr, Castigandis, Divini Ivdicii Æqvitas
Semper Adest**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 12. Quænam sortes diuisoriæ licitæ sint, & quibus conditionibus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52306)

ma tamen se anxietate cruciaret, si inde certò existimare vellet, sibi illo mense esse moriendum. Tertiū est; pessimos esse Sodalē qui, dum nihil pensi habent, de quo morbo ipsi, per eiusmodi suffragia, moneantur, tamen sitientissimè attendunt, quid alijs legatur; putantque sinistram suam de alijs opinionem, etiam diuino testimonio, per eiusmodi sententiās, confirmari. Quare si humilitas alicui commendatur; ea medicina iudicant, superbiam eius notari; si liberalitas; En, aiunt, qua virtute indigeat auarus? Nempe hic est astus mali dæmonis, vt pietas abeat in risum; & metuat accipere Sodalē; vnde erubescat.

§. XII.

Quenam Sortes diuisoria licite sint, & quibus conditionibus?

Sextum documentum. *Sors diuisoria Politica civilis* licita & utilis, ac aliquando penè necessaria est. Licita, quia iure ac probis legibus recepta, & consuetudine optimarum Rerump. confirmata est. Hac sorte vsi sunt Romani (& Siculi Athenienses secuti) in iudicijs legendis, prouincijsque assignandis, item in herciscunda familia, in militia; & cum dubium esset, qui

Sigon.
lib. 2. de
iudic. c.
12. ex Af-
conio. &
lib. 3. de

qui primi causam in iure dicere deberent, aut cum de optione pluribus relicta, de hereditate, & bonis diuidendis, de seruis manumittendis ageretur: Quæ omnia permittunt iura ciuilia. Idcirco dixi: *Sortem diuisoriam ciuilem* licitam. Nam constat, nunc planè, in Ecclesiasticis beneficijs, dignitatibus, ac Episcopo eligendo, *Sortis* vsum perpetuò esse prohibitum. *c. ultim. Ex. de Sortileg. in fi.* Vnde fortitione eligi non potest Episcopus. *l. sacris 47. C. de Episcop. & Cleric.* multò igitur minus Papa, qui est summus Episcopus: Cum enim in his eligendis certa à iure præscripta sit forma. *c. quia propter. 42. Ex. de election.* nemini integrum relinquitur, ab ea recedere; vt Iason aliq; ratiocinantur. At verò in secularibus dignitatibus, officijs, actionibus, pænis, rebusque alijs *diuisoriam sortem*, qua quid cuiq; tribuendum sit, quæritur, non esse vetitam, clarum est, ex cap. primo. 26. q. 2. Hoc genus sortis est; inter mortales, vsitatissimū, &, vt superiùs vidimus, à S. Augustino, atque à S. nostro Ignatio vsurpatum. Ne autem, etiam hîc peccatum subrepat, monent Theologi. 1. Euentum, non à *Casu* aut *Fortuna*, aut astris, sed à Deo expectandum,

in

Rep. Athen.

L. 14. D. de iudic.
L. 2. C. quando & quibus quarta. l. 10. l. 3. C. delegit. Vide Mynsinger. 4. obser 37. Iason. in d. l. huiusmodi. 86. §. Si is cui de legat. l. m. 15. Gottfridus Hostiens. in summa Decret. tal. tit. de Sortilegijs. Delr. l. 4. c. 4. q. 1.

Pfal. 30.

in cuius solius manu sunt sortes nostræ, teste Prophetæ, 2. Sortem debere esse simplicem, sine vlla superstitione & abusu sacrarum rerum. 3. Illos, qui fortiuntur; æquali iure niti oportere, alioqui enim iniusta esset sortitio; posset enim fors v. g. in officio publico assignando, cum damno Reip. & iniuria digni, indigno fauere; aut illi cui de mille florenis tantum decem deberentur, centum addicere. 4. Mentem præcipuam fortientium non debere esse, vt inquiretur voluntas Dei, modo extraordinario (cum talis modus sit prorsus incertus) sed vt tollantur lites, dissidia, querelæ, inuidiæ. Atq; hinc utilitas, & propemodum etiam necessitas eiusmodi Sortium ostenditur à Salomone dicente: *Contradictiones comprimit fors, & inter potentes quoque dijudicat.* Certè sæpe aliter non potest inter partes conueniri, tunc ergo bonum pacis non solum permittit iudicium sorti, sed etiam propemodum exigit. Ex quibus omnibus manifestum fit 1. rectè in militia, duces, sorte seligi, qui primi, qui postremi urbem inuadere, muros conscendere, aut in acie stare debeant. 2. plures æqualiter reos milites, licitè de vita, vel resti fortiri posse. 3. iustè, tempore gra-

santis

Prou. 18.
18.

fantis contagij pestilentis, sortiri corporum pariter, ac animarum medicos, quis eorum permanere in auxilium ægrotantium debeat: quod etiam supra vidimus ex mente S. Augustini, tempore hostilis persecutionis, factitatum. 4. licitum esse, etiam coorta tempestate, quis ex omnium consensu, è nauis exoneranda sit spargendus; aut quis ad hostem deprecatum, per tela, per ignes, mittendus. 5. eleemosynas quoque ipsas, si incertum sit, cui cedere debeant, sortitò posse distribui.

§. XIII.

Sitné licitus ille contractus Sortis, qui vulgo Fortune urna solet appellari?

Huc reuocari potest *contractus Sortis*, quem *ludum olla*, aut *Fortune ollam* vocant; itémque ij, qui aleam iaciunt, statuto precio persoluendo, Symbolam conferentes, vt illius sit liber, aut ensis, aut annulus, cui alea addicit. Est enim & hoc genus sortiendi permissum, nec secundùm se est aliud, quàm *sors quedam diuisoria* ex beneplacito consortientium instituta, nec vlli aut diuino, aut humano iuri aduersa, si nulla fraus rem sorte acquirendam exponentis, aut expositam acquirentis interue-

E

ni-